

Estudi de la Fundació Affinity sobre l'abandonament, la pèrdua i l'adopció d'animals de companyia a Espanya el 2015: interpretació dels resultats.

FUNDACIÓN
— 1987 —

Per:

Dr. Jaume Fatjó

Director de la Càtedra Fundació Affinity Animals i Salut

Paula Calvo

Investigadora de la Càtedra Fundació Affinity Animals i Salut

Càtedra
Fundación Affinity
Animales y Salud

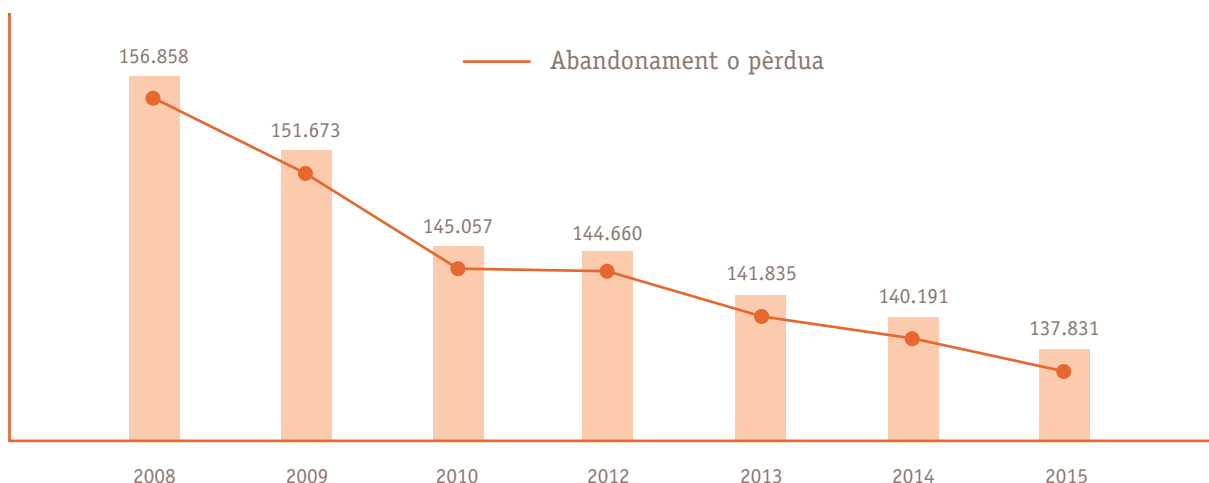
Síntesi de resultats:

- L'abandonament d'animals de companyia constitueix un any més el principal problema de benestar dels animals de companyia a Espanya.
- S'observa una lleugera reducció en el nombre d'animals que arriben als refugis i a les protectores, en comparació amb anys anteriors.
- Augmenta la xifra d'animals perduts que són recuperats pels seus propietaris.
- Els problemes econòmics deixen de ser el motiu principal per abandonar un gos o un gat en un refugi per a animals de companyia.
- Els problemes de comportament i d'adaptació són el motiu més important per abandonar un animal de companyia.
- Els cadells abandonats s'adopten amb més facilitat que els adults.

Quants gossos i gats van ser recollits per refugis i protectores d'animals el 2015?

- Les dades clau:
  - L'any passat es van recollir 137.831 gossos i gats:
  - 104.501 gossos.
  - 33.330 gats.
- Les dades anteriors permeten estimar la taxa d'abandonament o pèrdua d'animals en 22 gossos i 7 gats per cada 10.000 habitants.
- L'abandonament afecta l'1,7 % dels 6.100.000 gossos i l'1 % dels 3.600.000 gats que s'estima que viuen a Espanya*.

Figura 1 Evolució del nombre d'animals (gossos i gats) que arriben cada any a refugis o protectores d'animals.

* Font: estimació interna d'Affinity Petcare.

La nostra interpretació:

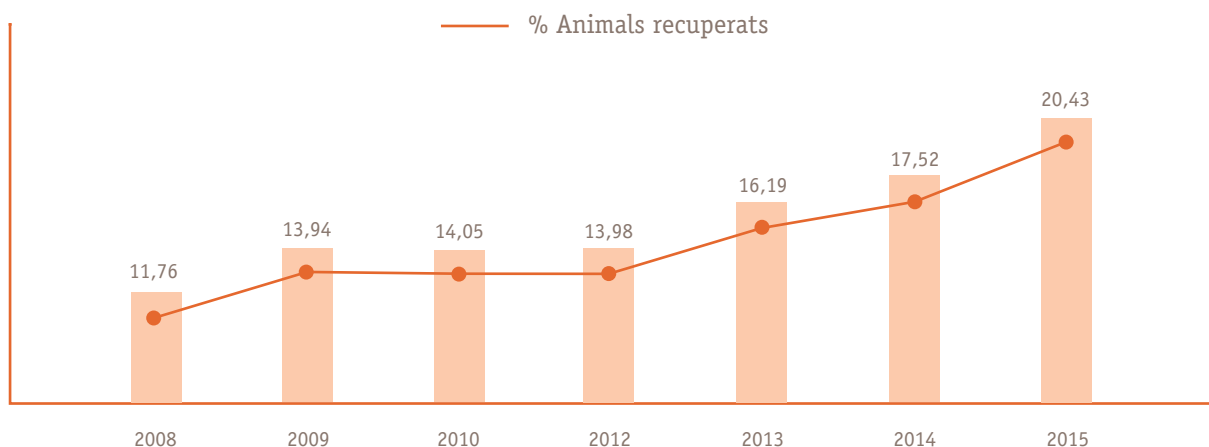
- L'abandonament i la pèrdua de gossos i gats constitueixen el principal problema de benestar dels animals de companyia al nostre país¹.
- S'observa una tendència a la baixa en la xifra d'animals que arriben a refugis i protectores al llarg dels últims anys. Tot i això, es tracta d'un descens modest respecte d'unes xifres encara molt elevades (Figura 1).
- Si tenim en compte que no totes les famílies tenen un animal de companyia a casa, les xifres són encara més preocupants. Com dèiem l'any passat, l'abandonament és un problema estructural que demana més intervenció i cooperació de tots els agents, públics i privats, implicats en la seva prevenció.

L'abandonament és un dels problemes més importants de benestar dels animals de companyia.

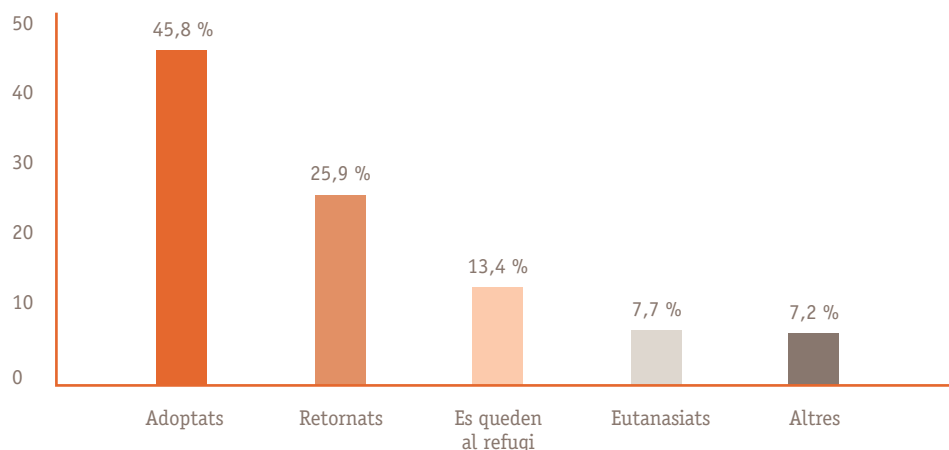
Quants animals de companyia s'abandonen realment?

- Les dades clau:
  - El 20,4 % dels animals recollits als refugis i a les protectores es van retornar als seus propietaris. Aquesta xifra ha augmentat en els últims anys i suposa un augment de gairebé 9 punts percentuals en relació amb l'observada el 2008 (Figura 2). Tot i això, com indiquem a continuació, hi ha diferències importants entre gossos i gats.
  - El 25,9 % dels gossos recollits per refugis i protectores d'animals es van retornar als seus propietaris (Figura 3). Aquesta xifra ha augmentat en els últims anys i suposa un augment de gairebé 12 punts percentuals en relació amb l'observada el 2008 (Figura 4).
  - Només el 3,3 % dels gats recollits per refugis i protectores d'animals es van retornar als seus propietaris (Figures 5 i 6).
  - En general, el 19 % de tots els animals que arriben a un refugi es retornen als seus propietaris (Figura 7).
  - El 31,2 % dels gossos i el 3,1 % dels gats que arriben a un refugi estan correctament identificats amb microxip (Figura 8).

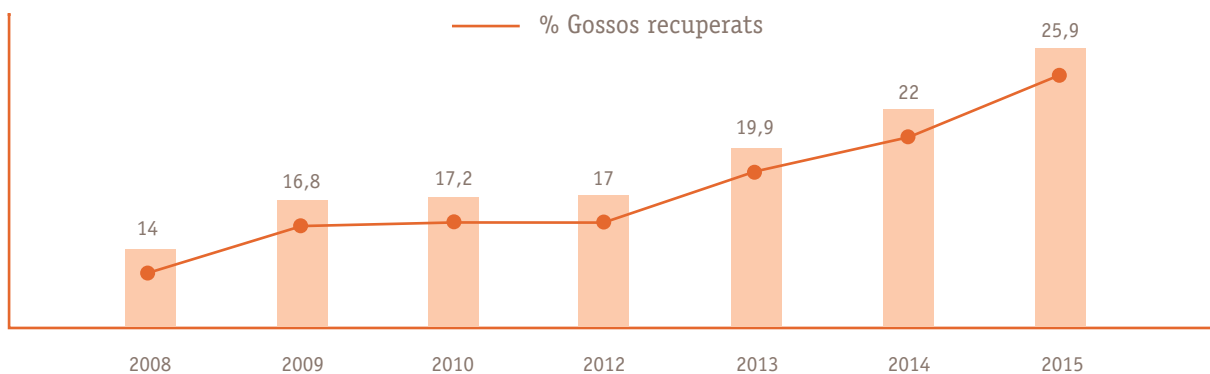
Figura 2 Evolució del percentatge d'animals que arriben a un refugi i que són recuperats pels seus propietaris.

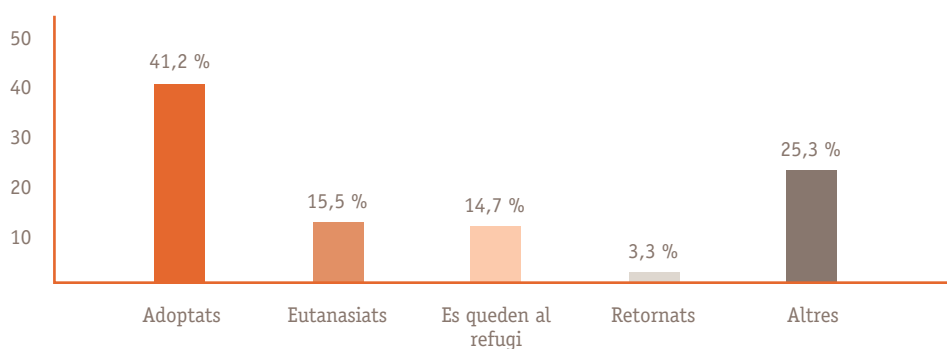
Figura 3 Destí dels gossos que arriben a un refugi o a una protectora d'animals.

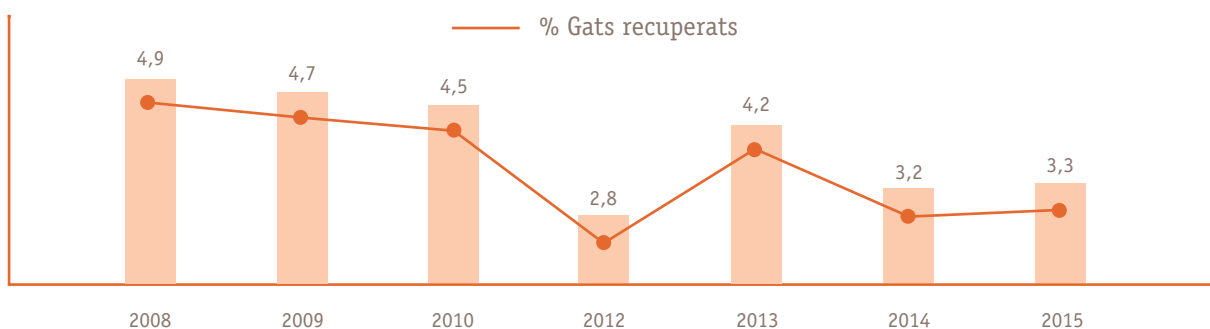
Figura 4 Evolució del percentatge de gossos que arriben a un refugi i que són recuperats pels seus propietaris.

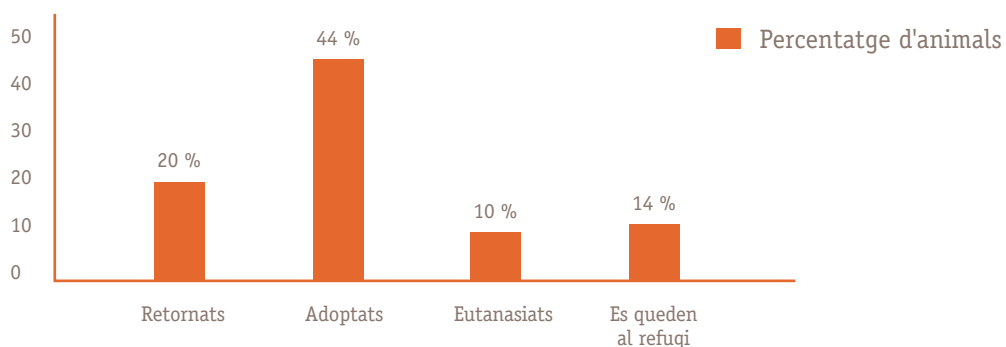
Figura 5 Destí dels gats que arriben a un refugi o a una protectora d'animals.

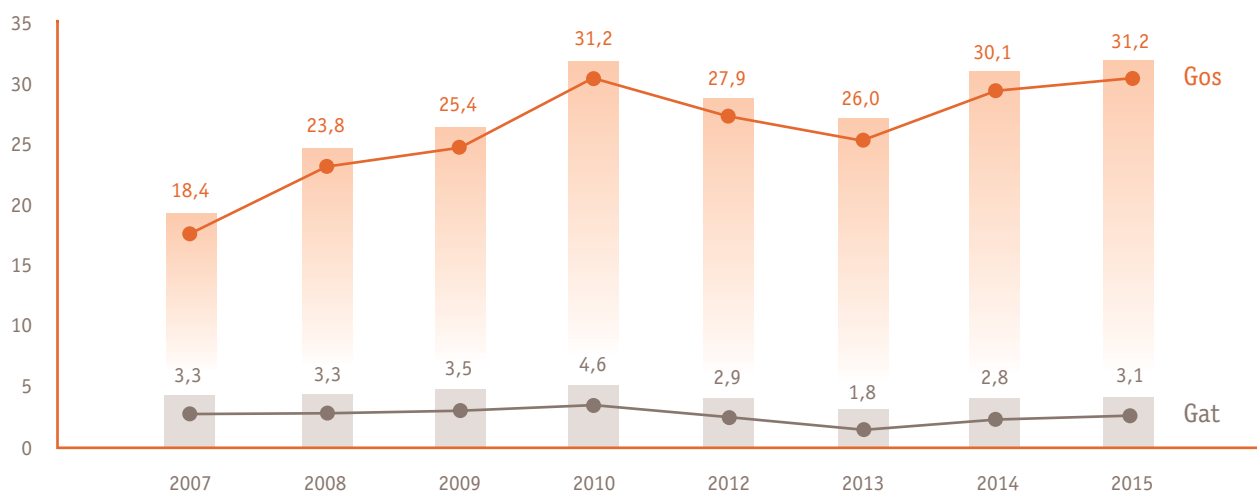
Figura 6 Evolució del percentatge de gats que arriben a un refugi d'animals que són recuperats pels seus propietaris.

Figura 7 Destí dels animals que arriben a un refugi o a una protectora d'animals (dades agregades de gossos i gats)

Figura 8 Percentatges de gossos i gats identificats que arriben a un refugi d'animals. S'observa un augment gradual en el percentatge d'animals identificats, després de la caiguda observada el 2012 i 2013.

La nostra interpretació:

- Una part important dels animals de companyia que arriben a un refugi realment no han estat abandonats, sinó que probablement s'han perdut.
- El factor clau en la recuperació d'un animal extraviat és la possibilitat de localitzar els seus propietaris i, per aconseguir-ho, és fonamental que l'animal estigui convenientment identificat amb microxip.
- L'augment de gossos recuperats pels seus propietaris també pot explicar-se, almenys en part, per l'augment del nombre d'animals identificats. Gairebé un 31,2 % dels gossos que van arribar a un refugi el 2015 estaven identificats, més de 7 punts percentuals per sobre de les xifres de 2008.
- El percentatge de gats retornats als seus propietaris és notablement inferior al de gossos i, al contrari del que succeeix amb els gossos, no sembla que millori amb el temps. Aquesta dada podria indicar, d'una banda, que la proporció de gats identificats en comparació amb la de gossos és menor i, de l'altra, que als refugis hi arriben molts gats que han nascut i s'han criat al carrer. Amb relació a la identificació, resulta interessant ressaltar que el percentatge de gats que van arribar a un refugi amb microxip el 2015 és virtualment idèntic a l'observat el 2008.
- Sembla que es confirma la recuperació en el percentatge de gossos i, en menor mesura, de gats identificats que arriben a refugis i protectores després de la caiguda observada el 2012 i 2013. Tot i això, aquestes xifres encara estan molt per sota del total d'animals identificats al nostre país, que segons les estimacions d'Affinity Petcare, és del 85 % en el cas dels gossos i del 34 % en el cas dels gats. Si tenim en compte que identificar un animal de companyia és un dels indicadors principals de tinença responsable, els gossos i els gats no identificats tenen més probabilitat d'acabar en un refugi per a animals.

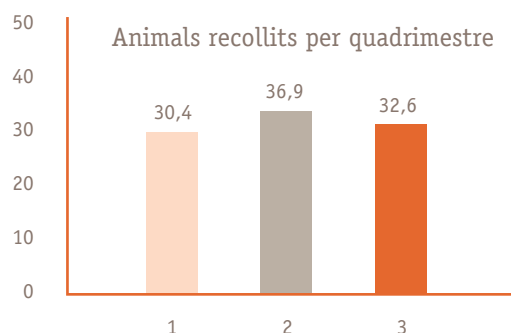
La identificació amb microxip es confirma com una de les principals estratègies per combatre l'abandonament i permetre la recuperació d'animals perduts.

És cert que, a l'estiu, s'abandonen més animals?

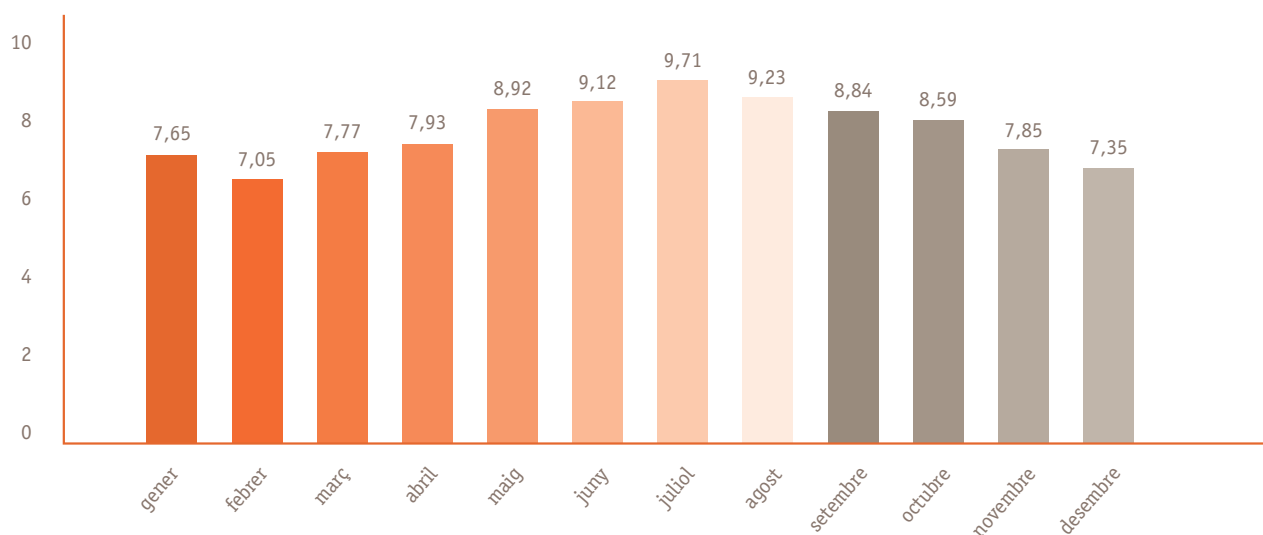
- Les dades clau:

- La proporció total d'animals (gossos i gats) recollits per entitats protectores va ser del 30,4 %, 36,9 % i 32,6 % respectivament per cadascun dels tres quadrimestres de l'any (Figura 9). Com a novetat de l'estudi de 2015, presentem també les dades de recollida d'animals mes a mes (Figura 10). De nou, hi ha diferències notables entre gossos i gats.
- La proporció de gossos recollits per entitats protectores va ser del 31,9 %, del 34,7 % i del 33,4 % respectivament, per a cadascun dels tres quadrimestres de l'any (Figura 11). Presentem també les dades de recollida d'animals mes a mes (Figura 12).
- La proporció de gats recollits per entitats protectores per als 3 quadrimestres de l'any va ser del 26,5 %, del 42,6 % i del 30,9 % respectivament (Figura 13). Presentem també les xifres de recollida de gats mes a mes (Figura 14).

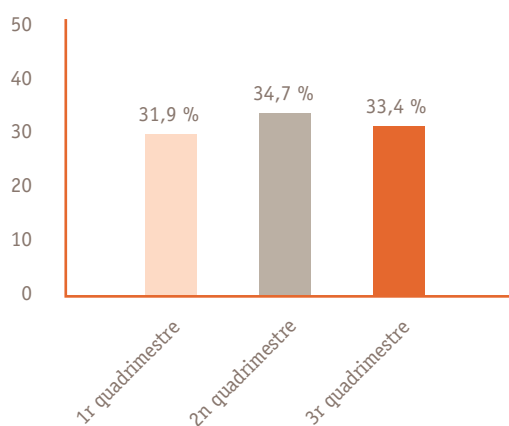
Figura 9 Distribució per quadrimestres (any 2015) del total d'animals recollits per entitats de protecció animal.

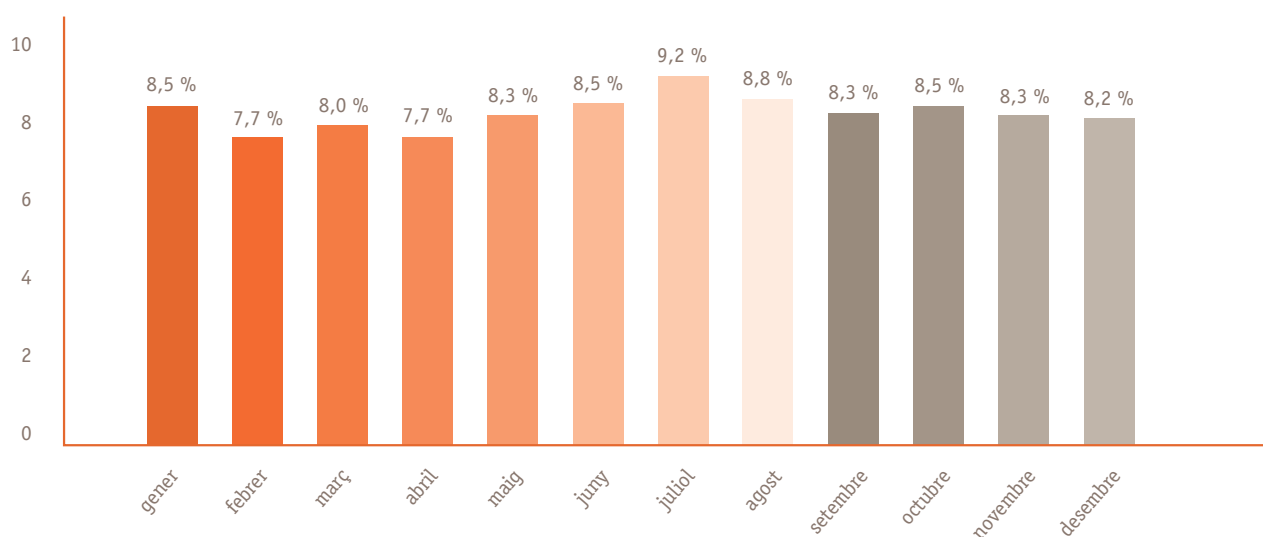
Figura 10 Distribució per mesos del total d'animals recollits per entitats de protecció animal.

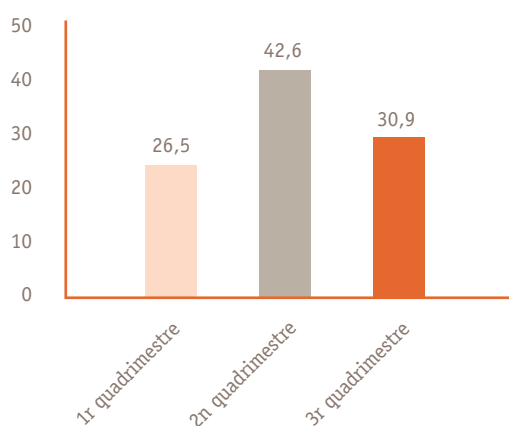
Figura 11 Distribució per quadrimestres del total de gossos recollits per entitats de protecció animal.

Figura 12 Distribució per mesos del total de gossos recollits per entitats de protecció animal.

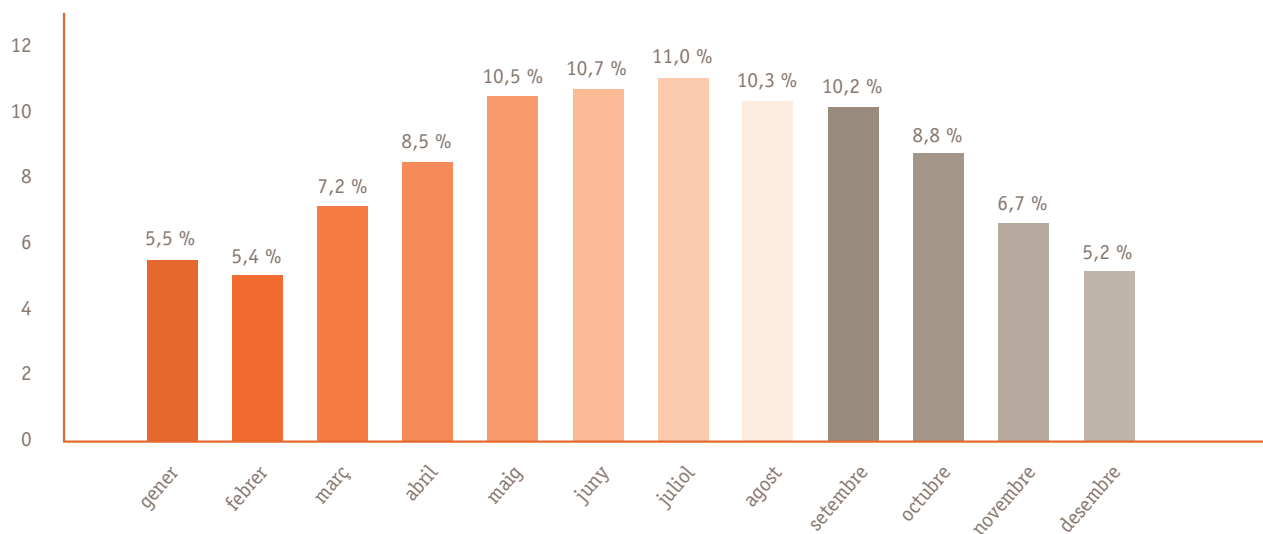

Figura 13 Distribució per quadrimestres del total de gats recollits per entitats de protecció animal.

Figura 14 Distribució per mesos del total de gats recollits per entitats de protecció animal.

La nostra interpretació:

- L'abandonament o pèrdua d'animals és un fenomen que es produeix en totes les èpoques de l'any. Aquesta dada contrasta amb l'opinió, molt estesa en la nostra societat, que els gossos s'abandonen sobretot abans de les vacances d'estiu. Per entendre el lleuger augment dels abandonaments i de les pèrdues durant els mesos centrals de l'any, cal observar el fenomen per separat en gossos i gats.
- L'entrada de gossos en refugis i protectores és molt estable al llarg de tot l'any. En canvi, l'arribada de gats és més elevada durant el segon quadrimestre de l'any. Aquest descobriment pot entendre's si pensem que la reproducció del gat és estacional, i que un dels motius importants de l'abandonament d'animals de companyia són precisament les cadellades no desitjades. En aquest sentit, estudis realitzats sobre aquest tema indiquen que la majoria de gatinades no ho són². Aquestes dades ens ajuden a entendre la importància de l'esterilització en la prevenció de l'abandonament d'animals de companyia.
- Com es va observar en l'estudi sobre l'abandonament de 2014, la distribució d'animals recollits per quadrimestres és virtualment idèntica a l'observada en l'estudi de l'any anterior.

L'esterilització és una estratègia fonamental per prevenir l'abandonament d'animals de companyia.

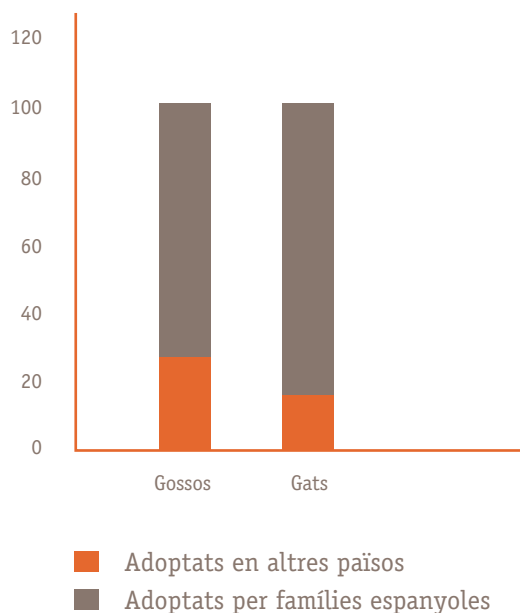
Què els passa als gossos i als gats que arriben a un refugi d'animals?

- Les dades clau:

En primer lloc, parlarem de les xifres de gossos i gats per tenir una perspectiva global del problema. A continuació, explicarem les diferències entre gossos i gats, que en alguns apartats són notables.

- Què els passa als animals que arriben a un refugi?
  - Com ja s'ha indicat, un 19 % del total d'animals que arriben a un refugi es retornen als seus propietaris (Figura 7).
  - Un 44 % és adoptat (Figura 7).
  - El 14 % es queda al refugi i un 10 % se sacrifica (Figura 7).
- Què passa amb els gossos?
  - Com ja s'ha indicat, un 25,9 % dels gossos es retornen als seus propietaris (Figura 3).
  - El 45,8 % és adoptat (Figura 3). D'entre aquests, el 70,2 % és adoptat per famílies espanyoles i el 29,8 % és adoptat a l'estranger (Figura 15).
  - Un 13,4 % es queda al refugi esperant l'adopció i un 7,7 % se sacrifica (Figura 3).
- Què passa amb els gats?
  - Com ja s'ha indicat, aproximadament un 3,3 % dels gats es retornen als seus propietaris (Figura 5).
  - Un 41,2 % és adoptat. Del total d'adopcions, el 83,6 % es produeix a Espanya i el 16,4 % en altres països (Figura 15).
  - Un 14,7 % es queda al refugi i un 15,5 % se sacrifica (Figura 5).

Figura 15 Destí de les adopcions de gossos i gats realitzades en refugis i protectores d'Espanya.

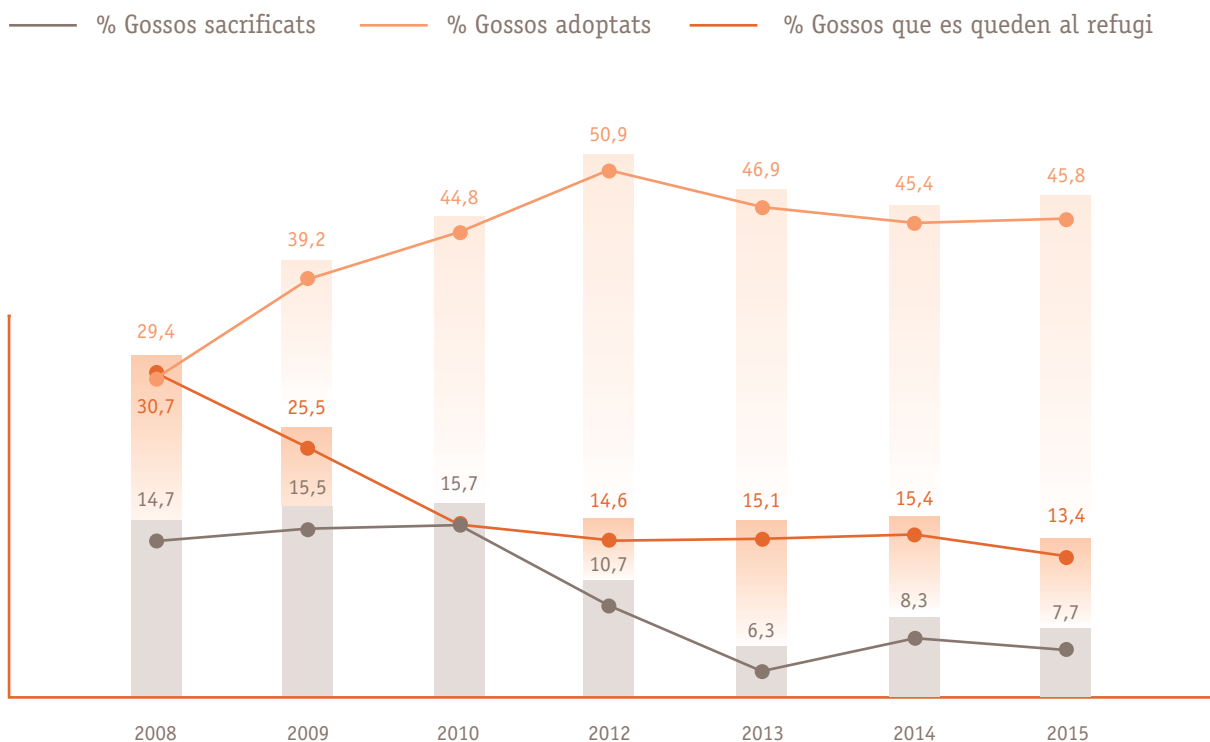

La nostra interpretació:

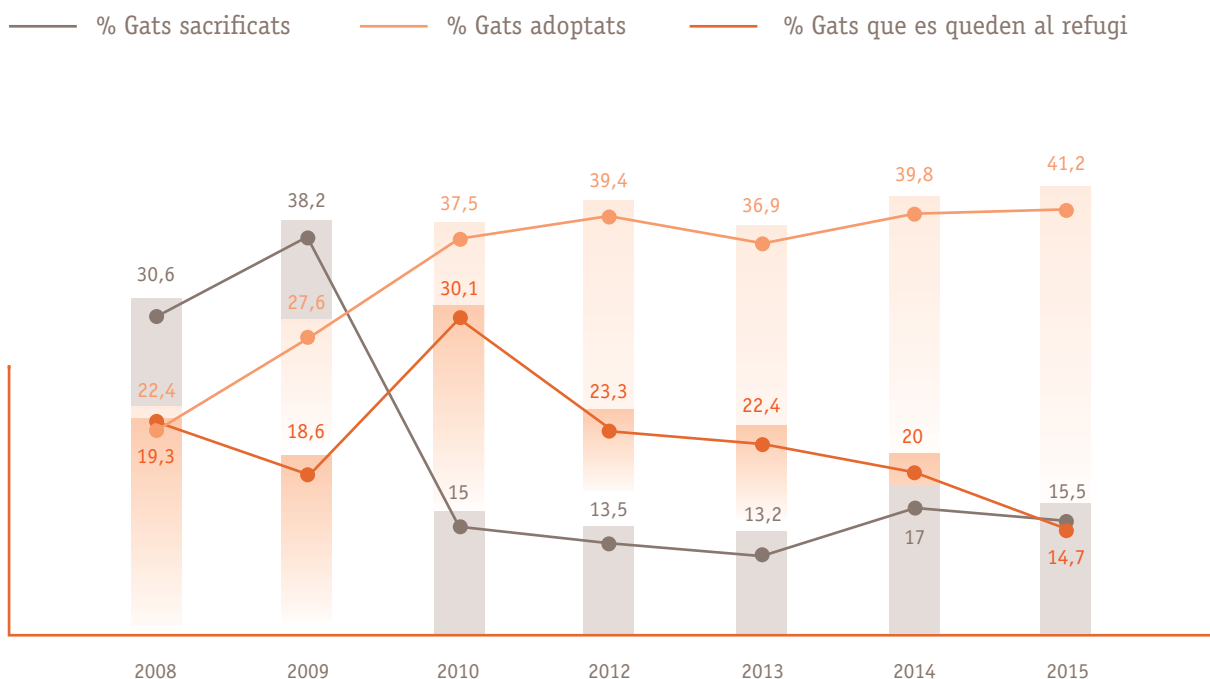
- La promoció de l'adopció es confirma com una de les estratègies fonamentals per reduir la població d'animals abandonats.
- Una part dels gossos i gats que arriben als refugis són adoptats per famílies d'altres països. Aquesta dada indica que Espanya és deficitària pel que fa a l'adopció d'animals de companyia, no només perquè no compensa el nombre d'animals abandonats, sinó perquè part d'aquestes adopcions es gestionen fora del nostre país.
- Si no és adoptat, un animal de companyia està condemnat a passar la resta de la seva vida en un refugi o a ser sacrificat. En aquest sentit, és important destacar que tant el percentatge de sacrifici com de permanència en els refugis ha mostrat una tendència a la baixa al llarg dels últims anys (Figures 16 i 17).

L'adopció és fonamental per reduir la població de gossos i gats abandonats.

Figura 16 Evolució de la proporció de gossos que són sacrificats, que es queden al refugi o que són adoptats.

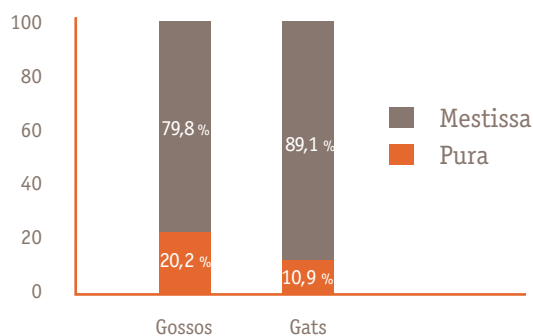
Figura 17 Evolució de la proporció de gats que són sacrificats, que es queden al refugi o que són adoptats.

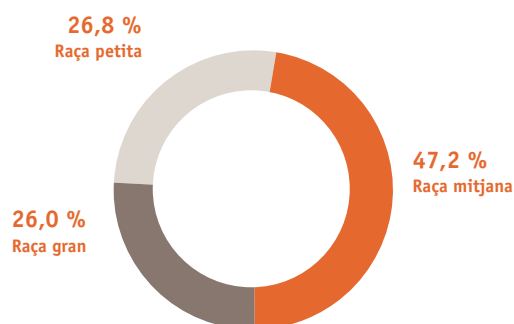
Quin tipus d'animal s'abandona?

- Les dades clau:
  - El 20,2 % dels gossos i el 10,9 % dels gats abandonats són de raça pura, mentre que la resta són mestissos (Figura 18).
  - Gairebé la meitat del total de gossos abandonats són de mida mitjana (Figura 19).
  - La majoria de gossos i gats arriben al refugi en l'edat adulta, tot i que també es recullen cadells i animals d'edat avançada (sènior) (Figures 20 i 21).

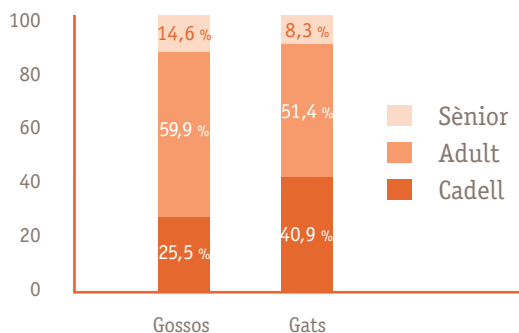
Figura 18 Perfil dels animals recollits pels refugis en funció de la raça.

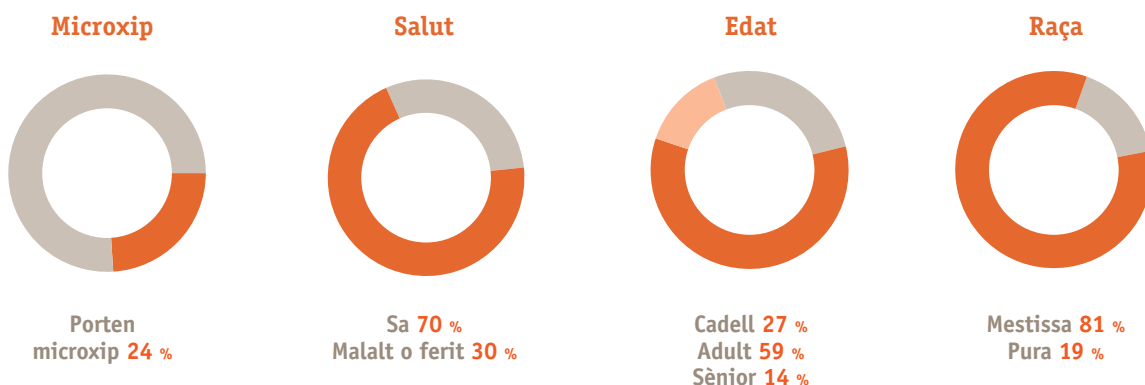
Figura 19 Mida dels gossos que arriben a un refugi d'animals.

Figura 20 Distribució per edats dels animals recollits per refugis i protectores.

Figura 21 Distribució de les característiques dels animals recollits per refugis i protectores.

La nostra interpretació:

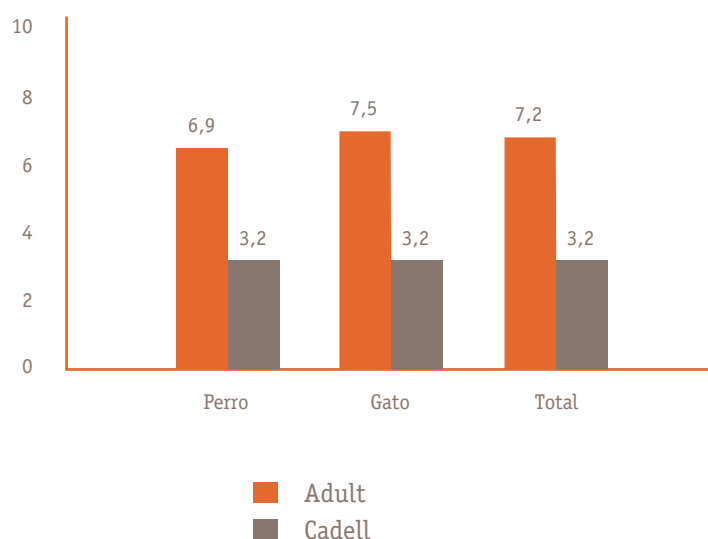
- L'abandonament és un fenomen que afecta gossos i gats de tota mena, de manera que no està restringit a un grup d'edat o a unes races determinades.
- La proporció de gossos de mida mitjana i gran que arriben al refugi és superior a la seva presència en la població general canina. En conseqüència, es podria suggerir que els gossos de mida petita no es perden o no s'abandonen amb tanta freqüència com els de mida més gran.

Als refugis arriben gossos i gats de qualsevol edat i tipologia racial, majoritàriament sans i sense identificar.

És cert que els cadells tenen menys dificultats per ser adoptats?

- Les dades clau:
  - El temps de permanència al refugi dels cadells és molt inferior al dels gossos i gats de més edat (Figura 22).

Figura 22 Temps mitjà d'estada al refugi en funció de l'edat dels animals (en mesos).

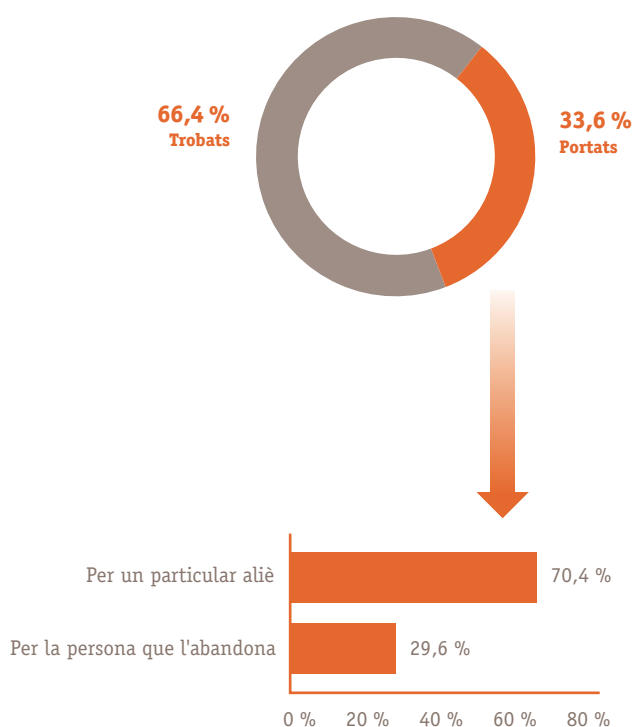
La nostra interpretació:

- El menor temps d'estada dels cadells al refugi es pot explicar majoritàriament per l'atractiu més gran que té un animal jove per a molts adoptants.
- Hi ha la idea equivocada que un animal adult no s'integrarà a la seva nova família o que ja no es podrà educar de manera efectiva. És important desenvolupar campanyes d'informació per als adoptants sobre la conveniència i, fins i tot, els avantatges que moltes vegades suposa l'adopció d'un gos o d'un gat ja adults.

Per què algunes persones abandonen els seus animals de companyia?

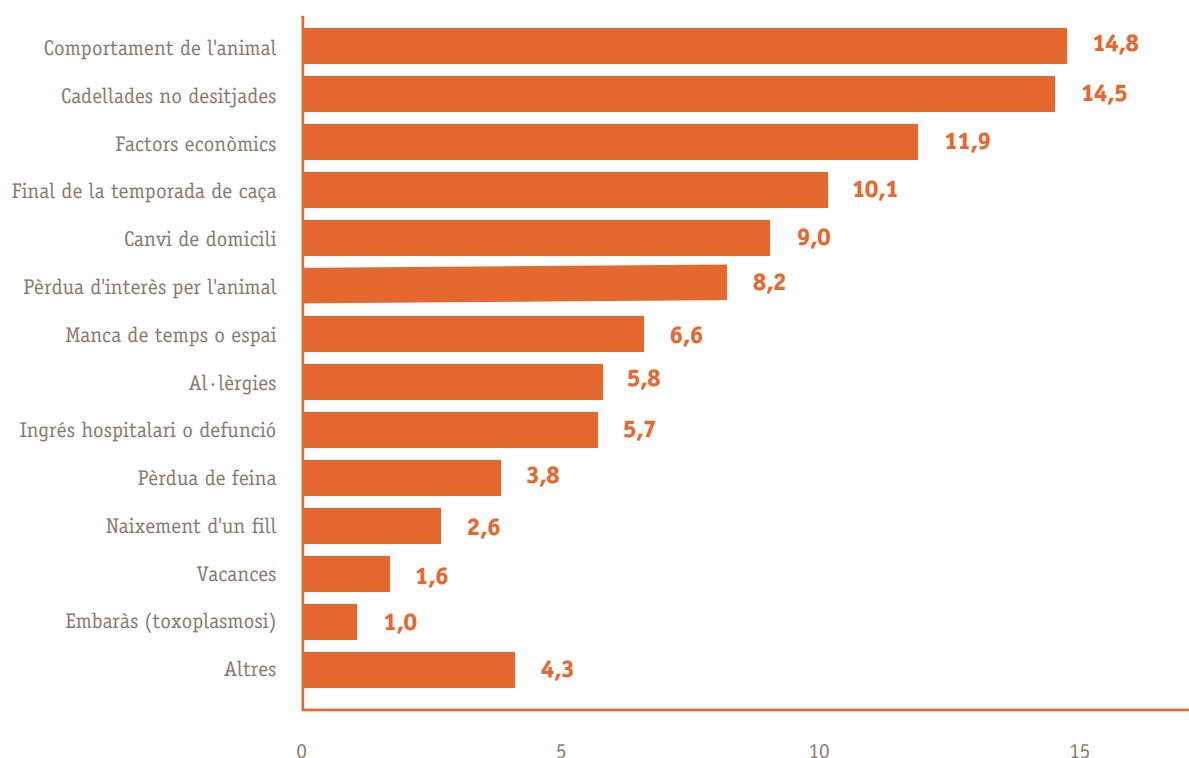
- Les dades clau:
  - Un 66,4 % dels animals que ingressen en un centre d'acollida es recullen a la via pública. El 33,6 % restant són portats al refugi per un particular aliè a l'animal (70,4 %) o directament pels seus propietaris (29,6 %) (Figura 23).
  - Les cinc raons principals declarades pels propietaris que entreguen el seu animal de companyia a un refugi són el comportament de l'animal (14,8 %), les cadellades inesperades (14,5 %), els factors econòmics (11,9 %), el final de la temporada de caça (10,1 %) i els canvis de domicili (9 %) (Figura 24).

Figura 23 Procedència dels animals que arriben als centres d'acollida.

Figura 24 Motius per a l'abandonament d'animals de companyia.

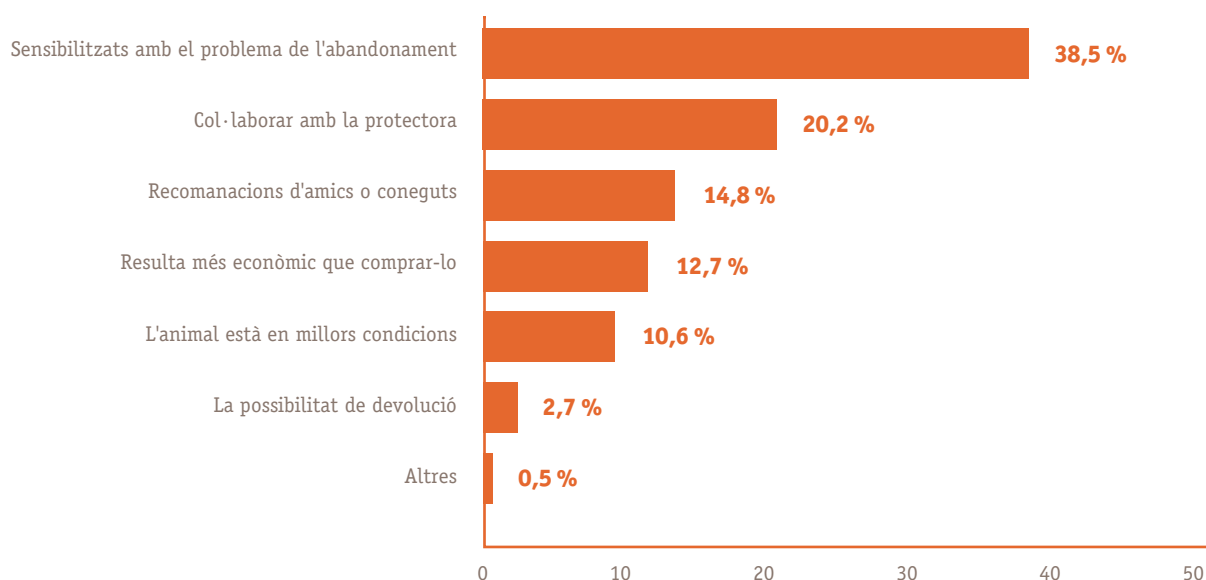
La nostra interpretació:

- A diferència de les dades de 2014, els factors econòmics deixen de ser el motiu principal per portar un animal de companyia a un centre d'acollida d'animals.
- Els problemes de comportament es mostren com el motiu declarat més important per a l'abandonament d'un animal de companyia al nostre país. En aquest sentit, és important recordar que avui dia la majoria de problemes de comportament i d'adaptació dels animals de companyia poden prevenir-se i, si ja s'han desenvolupat, es poden resoldre de manera eficaç. Actualment, la medicina del comportament és una especialitat veterinària plenament reconeguda que té com a objectiu prevenir i tractar els problemes d'adaptació i de comportament dels gossos i dels gats, des del moment de l'adopció.
- Pel que fa a les cadellades no desitjades, és important recordar la importància de l'esterilització dels animals de companyia com a estratègia per reduir la població d'animals abandonats.
- És molt important insistir en què la informació sobre els motius de l'abandonament la proporcionen les persones que porten personalment el seu animal de companyia a un refugi d'animals. La majoria dels animals que ingressen als refugis han estat trobats al carrer o portats fins allà per persones que no són els seus propietaris. Per tant, encara no coneixem els motius concrets de molts dels abandonaments d'animals de companyia que es produeixen al nostre país.

Per què la gent decideix adoptar un gos o un gat en un refugi d'animals?

- Les dades clau:
  - Els tres motius més importants per optar per l'adopció són la sensibilitat de moltes persones davant del problema de l'abandonament (38,5 %), el desig de col·laborar amb una entitat de protecció animal (20,2 %) i la recomanació d'amics o coneguts (14,8 %) (Figura 25).

Figura 25 Motius declarats per les persones per adoptar un animal de companyia.

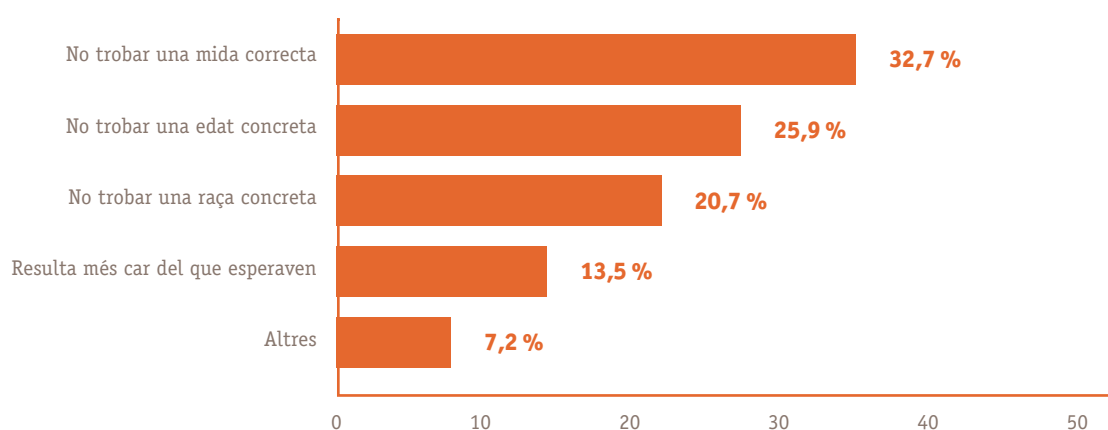
La nostra interpretació:

- Aquests resultats coincideixen amb variacions percentuals molt lleugeres dels resultats obtinguts en l'estudi de 2014.
- L'adopció és una alternativa a l'hora d'adquirir un animal de companyia que beneficia tothom: la família, les entitats de protecció animal i, per descomptat, el gos o gat.
- A través de l'adopció, moltes persones no només incorporen un nou membre a la família, sinó que participen en una causa social important: la defensa del benestar dels animals.

Per què algunes persones interessades a adoptar un animal no acaben fent-ho?

- Les dades clau:
  - Un 29,3 % de les persones amb un interès inicial per adoptar un gos o un gat finalment van decidir no fer-ho.
  - Entre elles, els tres motius fonamentals per no adoptar van ser, respectivament, no haver trobat la mida (32,7 %), l'edat (25,9 %) o la raça adequades (20,7 %) (Figura 26).
  - Un 13,5 % dels adoptants potencials van decidir no fer-ho argumentant que el cost de l'adopció era més car del que s'esperaven (Figura 26).

Figura 26 Motius per no adoptar un animal de companyia en persones inicialment interessades en una adopció.

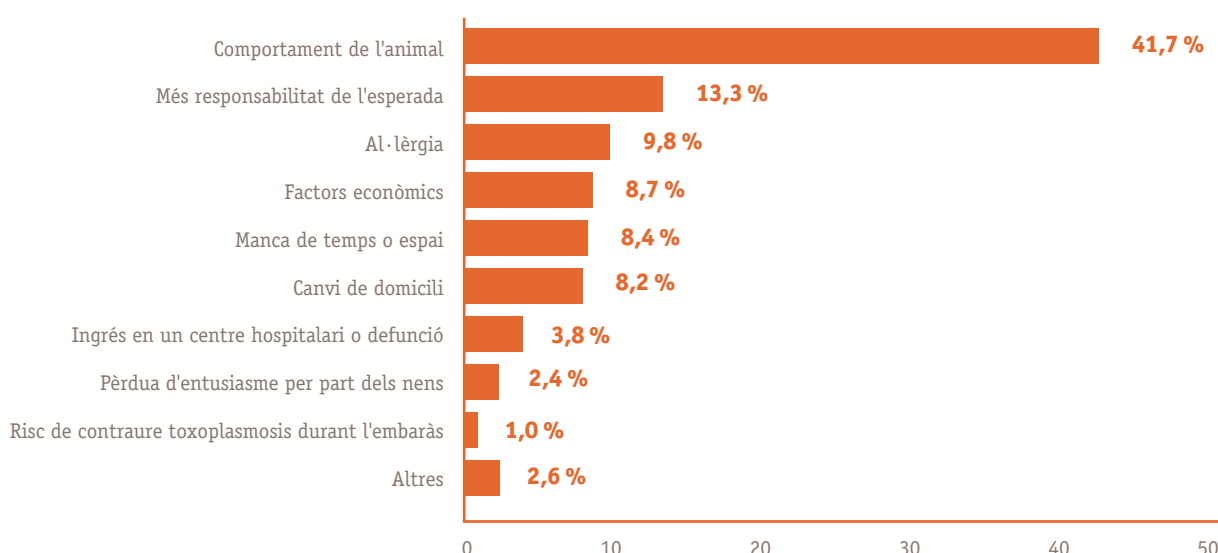
La nostra interpretació:

- Per a moltes persones, l'aspecte físic en general i la raça en particular continuen sent criteris importants a l'hora d'adoptar un gos o un gat. La raça no garanteix ni molt menys un determinat perfil de comportament. L'adopció d'un animal de companyia s'ha de fer sempre després d'un procés de reflexió profund, centrat en l'impacte que l'arribada de l'animal tindrà en la qualitat de vida de la família. En aquest sentit, un estudi de la Fundació Affinity dut a terme a Espanya el 2015 indica que a l'hora d'escollir un animal de companyia, només en un 21 % dels casos es tenen en compte les seves necessitats i l'estil de vida del propietari.
- Aproximadament un de cada set futurs adoptants creuen que adoptar és car. No obstant això, el cost mitjà d'una adopció a Espanya és molt baix, sobretot si tenim en compte els costos associats que suposa per al centre d'acollida cuidar els seus animals de manera responsable (p. ex., alimentació de l'animal mentre és al refugi, atenció veterinària, identificació, etc.).
- En general, aquests descobriments indiquen que cal una tasca pedagògica més gran pel que fa als beneficis de l'adopció. També és important donar a conèixer millor l'enorme esforç econòmic que suposa per a un centre d'acollida ocupar-se d'un animal sense propietari. És important recordar la gran feina que fan dia a dia les protectores i els refugis per a animals de companyia a partir de l'esforç desinteressat dels seus socis i voluntaris.
- Haurien de participar en aquesta tasca educativa, de manera directa i indirecta, tots els agents que estiguin involucrats en la protecció animal, des de les protectores d'animals fins als veterinaris i l'administració.

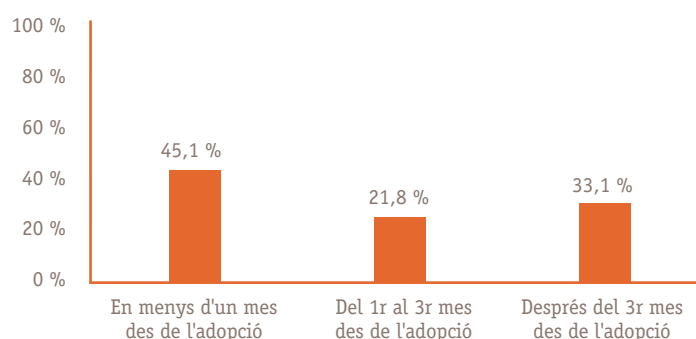
Per què algunes persones que han adoptat un animal de companyia el retornen al refugi?

- Les dades clau:
  - El 6,2 % de les adopcions realitzades durant el 2015 van resultar fallides.
  - Els problemes de comportament van ser el principal motiu per retornar un animal de companyia al refugi després d'adoptar-lo (Figura 27).
  - Una part important dels retorns es produeixen al cap de menys d'un mes des de l'adopció, i la resta, durant el primer trimestre posterior a l'arribada de l'animal a casa (Figura 28).

Figura 27 Motius de fracàs de l'adopció.

Figura 28 Distribució de les devolucions d'animals als refugis en funció del temps transcorregut des de l'adopció.

La nostra interpretació:

- És recomanable que les persones que adopten un gos o un gat disposin d'informació per afavorir la bona adaptació de l'animal al seu nou entorn. En aquest sentit, com ja hem dit, és important recordar que molts problemes de comportament poden prevenir-se de manera efectiva.

Conclusions més destacades

- Al nostre país, l'abandonament és encara un problema important de benestar animal. Les xifres d'animals que van arribar a un refugi d'animals el 2015 s'han reduït lleugerament en relació amb les observades en anys anteriors.
- L'esterilització, la identificació i l'adopció són les tres estratègies més importants per prevenir i minimitzar l'impacte de l'abandonament d'animals de companyia. L'esterilització i la identificació formen part d'un concepte més ampli de tinença responsable, que inclou les obligacions i responsabilitats que tots els propietaris adquireixen en relació amb el seu animal de companyia. Així doncs, la participació ciutadana és fonamental per lluitar contra el problema de l'abandonament d'animals de companyia, ja que d'ella depèn l'aplicació efectiva de les tres estratègies mencionades anteriorment (esterilització, identificació i adopció).
- Més enllà de la mera conscienciació sobre la necessitat d'adoptar, hem d'educar la població sobre els avantatges, però també les obligacions, que suposa adoptar un animal de companyia, i sobre com la seva arribada pot influir en el nostre estil de vida.

Referències bibliogràfiques:

1. Fatjó, J., Bowen, J., García, E., Calvo, P., Rueda, S., Amblás, S., Lalanza, J. F. (2015). Epidemiology of Dog and Cat Abandonment in Spain (2008–2013). *Animals*, 5(2), 426-441; doi:10.3390/ani5020364
2. Garcia, E., Calvo, P., Moradell, M., Pérez, M., Fatjó, J. (2010). Dog abandonment: an analysis of data for 1 year from 30 cities in the area of Barcelona. *European College of Veterinary Behavioural Medicine Annual Congress*, Hamburg.
3. Root Kustritz, M. V. (2007). Determining the optimal age for gonadectomy of dogs and cats. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 231 (11), p. 1665-1675.

FUNDACIÓN
— 1987 —

www.fundacion-affinity.org/ca

www.fundacion-affinity.org/ca/estudi-abandonament-i-adopcio